Inmiddels een zeldzame nestkastbewoner; de ringmus

NESTKASTENVERSLAG

Inleiding:

Ook dit broedseizoen werden op verschillende locaties weer talrijke nestkasten op hun inhoud gecontroleerd. Binnen ons werkgebied hangen zeer veel nestkasten, deze zijn echter niet allemaal gecontroleerd. Met name door het wegvallen van Hennie Kaptein worden een groot aantal kasten in en rond Volthe niet meer gecontroleerd. Wel worden deze kasten jaarlijks schoongemaakt zodat deze wel als broedlocatie kunnen blijven dienen. Totaal zijn dit jaar 952 kasten gecontroleerd.

Saasveld fam. Oude Booyink; (Peter Bleijenberg)

Van de 56 gecontroleerde nestkasten die rondom het huis van fam. Oude Booyink hangen waren er 38 bezet. Dit komt neer op een bezettingspercentage van 68 %; wat hoger als in 2017 toen 56% van de kasten bezet waren.

Alle nestkasten werden minimaal twee keer gecontroleerd. Het aantal van 257 uitgevlogen jongen is fors hoger dan in 2017 toen 166 jongen uitvlogen.

In het hieronder staande overzicht worden de resultaten weergegeven, van 2018 en 2017.

Vogelsoort	Nestkasten bezet		Jongen uitgevlogen totaal		Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast		Jongen geringd	
Jaargang	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Bonte vliegenvanger	10	9	48	29	4,8	3,2	48 + 5ad	29
Koolmees	14	7	113	56	8,1	8,0		-
Pimpelmees	7	7	73	65	10,4	9,3		-
Boomklever	1	1	5	0	5	-	5	-
Bosuil	1	1	3	3	3	3	3	2
Gekraagde roodstaart	1	1	7	7	7	7,0	7	7
Merel	1		4		4	-		-
Torenvalk	1		4		4		4	
Vleermuis	1							
Totaal	38	30	257	166			67 + 5ad	44

Toelichting:

Bonte vliegenvanger was met tien bezette nestkasten weer goed vertegenwoordigd, ook het aantal uitgevlogen jongen bleek hoog, slechts één legsel werd in de eifase verlaten. Bosuil en torenvalk waren dit jaar weer aanwezig, merel had dit jaar een legsel in een halfopen kast. Opvallend was een vleermuis die in een nestkast aanwezig was, geen alledaagse bewoner.

Molenven, Saasveld (Jos Schabbink)

Op de locatie het Molenven in Saasveld werden dit jaar 48 kasten gecontroleerd. Hiervan waren er 36 bezet wat neer komt op een bezettingspercentage van 75%. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de bezetting in 2017 en 2018.

In de tabel een overzicht van de bezetting in 2018 en 2017

Vogelsoort	Nestkasten bezet		Jongen uitgevlogen totaal		Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast	
Jaargang	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Koolmees	12	15	82	103	6,8	6,9
Bonte vliegenvanger	11	11	59	44	5,4	4,0
Pimpelmees	8	8	53	59	6,6	7,4
Boomklever	3	4	19	20	6,3	5,0
Gekraagde roodstaart	2	-	7	-	**3,5**	
Totaal	**36**	**40**	**220**	**231**		

Toelichting:

Algemene soorten als koolmees, pimpelmees en bonte vliegenvanger waren de hoofdbewoners van de nestkasten. Met name het hoge aantal bonte vliegenvangers in verhouding tot het aantal bezette kasten door mezen valt op bij het molenven. Daarnaast waren dit jaar ook twee kasten bezet met gekraagde roodstaart, afwezige dit jaar was boomkruiper. Tijdens het controleren van de kasten werd tevens een kleine bonte specht en fluiter gehoord, ook werd een buizerdhorst aangetroffen met drie jongen.

Twee paartjes gekraagde roodstaart in het Molenven

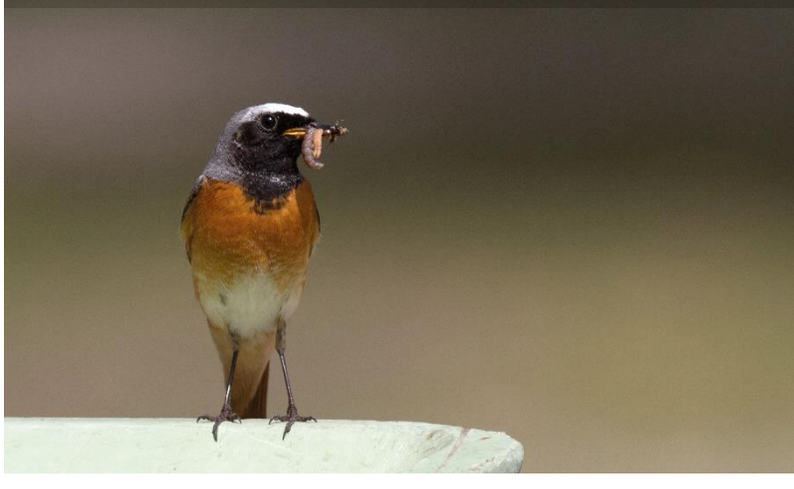

Baasdam; (Gerard Bossink, Theo Asbreuk, Gerard Grootelaar, Jos Kienhuis).

De nestkastjes hangen verdeeld over de volgende locaties: Landgoed Baasdam, Oude Engberink 't Lädderken, Stuyver Fleringen en Venhuis te Haarle.

In de tabel een overzicht van de bezetting in 2018 en 2017

Vogelsoort	Nestkasten bezet		Jongen uitgevlogen totaal		Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast	
Jaargang	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Koolmees	34	40	295	318	8,7	7,9
Bonte vliegenvanger	15	13	93	59	6,2	4,5
Pimpelmees	20	12	161	104	8,1	8,7
Boomklever	4	5	29	25	7,2	5,0
Spreeuw	4	8	16	27	4,0	3,4
Eekhoorn	3					
Totaal	**80**	**79**	**624**	**538**		

Toelichting:

In totaal werden er 110 nestkasten gecontroleerd waarvan er 80 bezet waren. Een bezettingspercentage van 72%. Dit was hoger dan in 2017 toen 68% van de kasten bezet waren. Hierbij hebben het afgelopen seizoen vijf vogelsoorten gebruik gemaakt van de nestkasten. De koolmees had met 34 bezette kasten weer het grootste aandeel net als voorgaande jaren. Opvallend was dat in maar liefst drie nestkasten eekhoorns werden aangetroffen.

Landgoed Herinckhave Fleringen; (Frans Stopel en Jan Peddemors).

In 2018 zijn er op het Landgoed Herinckhave 125 nestkasten meerdere malen op bezetting gecontroleerd. Van de 125 kasten waren maar liefs 106 kasten bezet. Daarmee is het bezettingspercentage uitgekomen op 85%. Dit bezettingspercentage is iets lager dan in 2017 toen 88% van de nestkasten bezet waren.

In de tabel een overzicht van de bezetting in 2018 en 2017

Vogelsoort	Nestkasten bezet		Jongen uitgevlogen totaal		Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast	
Jaargang	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Koolmees	37	44	314	316	8,4	7,2
Pimpelmees	26	32	241	233	9,3	7,3
Bonte vliegenvanger	20	23	119	120	6	5,2
Boomklever	8	10	49	58	6,1	5,8
Mees Spec.	15	2	-	-		-
Totaal	106	111	723	727		

Toelichting:

In totaal hebben vier vogelsoorten dit jaar op het landgoed gebruik gemaakt van de nestkasten. Het gemiddeld aantal uitgevlogen jongen per soort was wat hoger dan in 2017. Met name pimpelmees deed het goed, het is bekend dat deze soort veel jongen kan hebben, in een kast vlogen zelfs 14 jongen uit. Ook bonte vliegenvanger was weer goed vertegenwoordigd met 20 bezette kasten, deze soort broedt vrijwel uitsluitend in nestkasten en mede door het grote aantal nestkasten in ons verenigingsgebied hebben we veel broedparen van deze echte nestkastbroeder. Waarschijnlijk behoort ons werkgebied tot het gebied met een van de hoogste dichtheden van deze soort in Nederland.

Nestkast pimpelmees vaak propvol met jongen

Saasveld, dorp; (Vincent de Lenne)

Naast verschillende spreeuwen en mezenkasten is tevens een kast geplaatst voor een slechtvalk boven in de kerk. Hoewel er in de winter weer regelmatig een slechtvalkenpaartje bij deze kast rondhing, is dit uiteindelijk niet overgegaan tot broeden. Wel heeft er weer een paartje torenvalken in deze kast gebroed. Tijdens het controleren van deze kast werden er ook nog vier grootoorvleermuizen en een laatvlieger op de kerkzolder aangetroffen. Van de 35 geplaatste kasten waren er 27 bezet, een bezettingspercentage van 77%.

In de tabel een overzicht van de bezetting in 2018 en 2017

Vogelsoort	Nestkasten bezet		Jongen uitgevlogen totaal		Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast	
Jaargang	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Koolmees	9	10	70	71	7,8	7,1
Bonte vliegenvanger	3	3	14	12	4,7	4,0
Pimpelmees	6	5	54	46	9,0	9,2
Boomklever	2	2	10	11	5	5,5
Spreeuw	6	5	25	20	4,2	4,0
Torenvalk	1	1	4	3	4,0	3,0
Totaal	27	27		167		

Toelichting:
Het aantal bezette kasten was hetzelfde als in 2017, ook de soortensamenstelling week vrij weinig af van voorgaande jaren. Leuke soorten die tijdens het controleren werden waargenomen waren ijsvogel, grote gele kwikstaart en enkele broedende putters en middelste en kleine bonte specht.

Deurningen (Peter Bleijenberg)
In Deurningen en omgeving werden door Peter Bleijenberg op vier locaties totaal 141 nestkasten op hun inhoud gecontroleerd. Deze kasten hangen op en rond de erven bij Fam. Stoffels (23), Fam. Jonker/Bosscha (84) en Fam. Mentink (34).

In de tabel een overzicht van de bezetting in 2018 en 2017

Vogelsoort	Nestkasten bezet		Jongen uitgevlogen totaal		Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast		Jongen geringd	
Jaargang	2018	2017	2018	2017	2017	2018	2018	2017
Koolmees	27	18	204	135	7,5	7,6		-
Pimpelmees	13	13	125	125	9,6	9,6		-
Spreeuw	22	24	99	118	4,9	4,5	99	107
Bonte vliegenvanger	6	9	37	51	5,7	6,2	37+9 ad	51+9 ad
Boomklever	3	2	22	16	8,0	7,3	22	16
Bosuil	1	1	2	2	2,0	2,0	2	2
Holenduif	2	2	2	4	2,0	1,0		2
Torenvalk	1		5	5		5,0	5	
Boomkruiper	1			0				
Totaal	76	76	496	451				117+9ad

Toelichting:
Zoals u in het overzicht kunt zien, hebben maar liefst negen vogelsoorten op deze locaties in Deurningen gebruik gemaakt van één of meerdere nestkasten. De aantallen weken niet heel erg af van 2017, bonte vliegenvanger had op deze locaties wat minder bezette nesten.

Overige locaties Deurningen
Op de overige locaties in Deurningen werden nog eens 77 nestkasten gecontroleerd. Resultaten zijn vermeld in de tabel hieronder. Er waren er 47 bezet, wat een bezettingspercentage opleverde van 61%. De nestkasten hangen bij de fam. Broekhuis, fam. Borghuis, fam. Nijland (Kaamps) en fam. Franke. Alle nestkasten werden gedurende het broedseizoen twee keer gecontroleerd.

In de tabel een overzicht van de bezetting in 2018 en 2017

Vogelsoort	Nestkasten bezet	Nestkasten bezet
Jaargang	2018	2017
Koolmees	16	21
Pimpelmees	8	11
Bonte vliegenvanger	1	2
Ringmus	3	
Mees spec.	18	
Boomklever	1	
Totaal	47	34

Koolmees koploper in Deurningen

Broedseizoen bosuil had een normaal verloop in 2018

Broedresultaten Uilen en Torenvalk;

Bosuil: Bij de bosuilen was de bezetting van nestkasten wat hoger dan in 2017. Van de gecontroleerde nestkasten waren er 18 bezet. Het aantal jongen varieerde van meestal twee tot drie en een enkel keer vier jongen. Dit zijn redelijk normale aantallen voor bosuil die vrijwel nooit meer dan vier jongen hebben. Deze aantallen zijn vergelijkbaar met 2017. Er zijn ca. zestig nestkasten van deze soort gecontroleerd. Gezien het aantal vliegvlugge jongen en broedparen heeft bosuil een gemiddeld broedseizoen achter de rug.

Kerkuil: kerkuil heeft een wat minder broedseizoen achter de rug wat betreft het aantal broedparen. Mogelijk heeft het koude weer van eind februari ervoor gezorgd dat er wat minder broedparen zijn overgegaan tot broeden. Met gemiddeld 4,5 vliegvlug jong per legsel zijn het aantal vliegvlugge jongen per legsel wel relatief hoog. Kerkuilen kunnen bij zeer veel voedselaanbod zeer grote legsels hebben met soms wel zeven jongen. Dit jaar bestonden veel legsels uit vier, vijf of zes jongen en zelf een enkel keer zeven jongen. Al met al kan geconcludeerd worden dat kerkuil een goed jaar achter de rug heeft. Waarschijnlijk profiteert deze soort van de milde winters van de afgelopen jaren en een voldoende groot muizenbestand. Ook voldoende nestgelegenheid door het ruime aantal kasten die geplaatst zijn speelt een rol. In totaal zijn er ca. 150 nestkasten gecontroleerd.

Steenuil: Het aantal steenuilen dat gebruik maakte van een nestkast was behoorlijk hoger dan in 2017. Hierbij moet wel gezegd worden dat een aantal extra kasten door Friso Koop in de omgeving Lattrop/Tilligte zijn meegenomen die eerder niet geteld werden. Het aantal uitgevlogen jongen per nestkast was met 3,1 jongen per legsel behoorlijk hoog, waardoor er veel jonge steenuilen uitgevlogen zijn. Het aantal gecontroleerde nestkasten bedroeg ca. honderd waarvan er dus 53 daadwerkelijk door steenuilen bezet waren. De steenuilpopulatie in ons werkgebied lijkt redelijk stabiel, gezien de cijfers van de afgelopen jaren. Feit blijft natuurlijk wel dat er alleen gegevens verzameld worden van de steenuilen die in kasten broeden. In ons werkgebied broedt meer dan de helft van de steenuilen op ‘’natuurlijke’’ plaatsen. Het gaat hierbij meestal om oudere schuurtjes waar ze onder het dak broeden. Met het opruimen van deze schuurtjes of het vervangen van (asbest)daken verdwijnt er nogal eens een geschikte broedplek voor de soort. Een kast kan in dat geval een goed alternatief zijn als broedlocatie.

Er waren 24 nestkasten bezet door de torenvalk in 2018

Torenvalk: Het aantal bezette nestkasten van de torenvalk ligt ongeveer op een gemiddeld niveau. Er werden in totaal ca. 50 nestkasten gecontroleerd waarbij er in 24 kasten een broedsel werd aangetroffen, hetzelfde aantal als vorig jaar. Totaal vlogen er 119 jongen uit wat neer komt op 4,9 jong per kast. Dit is een wat hoger percentage, dan in de afgelopen twee jaren.

Overzicht broedresultaten Uilen en Torenvalk van 2016 t/m 2018;

Vogelsoort	Bezette nestkasten			Uitgevlogen jongen			Jongen gemiddeld uitgevlogen per nestkast		
	2018	2017	2016	2018	2017	2016	2018	2017	2016
Kerkuil	50	63	79	247	206	355	4,5	3,2	4,5
Bosuil	18	14	20	43	30	63	2,4	2,1	3,1
Steenuil	53	39	35	167	113	83	3,1	2,9	2,4
Torenvalk	24	24	26	119	107	112	4,9	4,5	4,3
Totaal	**145**	**139**	**160**	**576**	**456**	**613**			

Samenvatting:

Samenvattend kunnen we vaststellen dat de muizeneter- soorten een goed broedseizoen hebben gehad. Zowel wat betreft aantal broedparen als vliegvlugge jongen waren de aantallen vrij hoog gezien de afgelopen jaren. Kerkuil vormt hier een kleine uitzondering op met wat minder broedparen maar wel veel vliegvlugge jongen.

Totaaloverzicht nestkasten 2018:

Van alle binnengekomen gegevens is hieronder een totaaloverzicht gemaakt van zowel 2017 als van 2018. De tweede kolom geeft het percentage bezette nestkasten aan ten opzichte van het totale aantal gecontroleerde nestkasten per jaar. Aangezien niet alle jaren dezelfde locaties worden gecontroleerd, kunnen deze gegevens echter niet met elkaar vergeleken worden. Van alle gecontroleerde nestkasten was 53,7% het afgelopen jaar bezet. Dat aantal ligt wat lager dan in 2017. In totaal hebben 14 vogelsoorten gebruik gemaakt van een nestkast; hetzelfde aantal als in 2018. Net als in voorgaande jaren werden de meeste nestkasten bezet door kool- en pimpelmees. Van spreeuw waren verhoudingsgewijs wat minder kasten bezet dan vorig jaar. Torenvalk, bosuil, steenuil en kerkuil beleefden alle een normaal broedseizoen, met wat minder broedparen van kerkuil.

Vogelsoort	Nestkasten Bezet	Nestkasten bezet	Percentage bezet	Percentage Bezet
Jaargang	**2018**	**2017**	**2018**	**2017**
Koolmees	149	166	15,7	17,3
Pimpelmees	88	97	9,2	10,1
Bonte vliegenvanger	66	71	6,9	7,4
Spreeuw	32	42	3,4	4,4
Kerkuil	50	64	5,8	6,7
Boomklever	30	27	3,2	2,8
Bosuil	18	14	1,9	1,6
Steenuil	53	39	5,6	4,1
Torenvalk	24	24	2,5	2,5
Mees Spec.	33	2	3,6	0,2
Boomkruiper	1	1	0,1	0,1
Gekraagde roodstaart	3	1	0,2	0,1
Merel	1		0,1	
Holenduif	2	2	0,1	0,2
Ringmus	3		0,2	
Bezette nestkasten **Gecontr. nestkasten**	**506** **952**	**558** **959**	**53,7%**	**58%**

Reacties en info: secretariaat@nvwgdegrutto.nl